

Rásttigáisá huiputettu. Tällä kertaa tunturien kuningas Hiisi oli suoepä ja päästi huipulle. Tarinan mukaan Hiisi popsii pakanoita ja poroja yhtenä suupalana, kuin hyttysiä.

Talvi ja kesä kohtasivat

12

Kumpe juhla-
matkalla 4-5

Kahlaten yli
Niljoen

Syötyjä koivuja
Kaldoaivissa 6

Tsietsalaiset
lähiretkellä 7

Kiisan kammiin
uusi kamiina 9 10

Tervehdys lajitoverit

Tätä kirjoitettaessa kesä on kuumimmillaan ja tätä luettaessa toivottavasti lämpötila on siedettävämpi.

Menneenä kesänä tunturilataiset ovat taas tehneet vaelluksia, joista osa on joko alkanut tai päättynyt jollekin hienoista kämpistä. Joten puhutaan kämpistä ja niiden käytöstä.

Susikyron käyttö on melko hyvällä tasolla, ja Aihkin jopa erinomaisella. Talaksen ja Kiisan käyttö on kuitenkin melko vähäistä, verrattuna sekä edellisiin vuosiin että yleisestikin.

Yöpymisiä sekä Talakselle että Kiisalle on budjetoitu noin 350 tällekin vuodelle, mutta tätä kirjoitettaessa yöpymisiä on alle kol-

mannes näistä. Toki ruskavaellukset ovat vielä tulossa.

Näiden molempien käyttöaste on ollut tasaisessa laskussa useana viime vuonna.

Tunturiladun tasolla yhdistyksen tarjoamat palvelu on lähinnä juuri kämpät ja niiden laadukas ylläpito. Onkin surullista huomata, että käyttö vähenee. Johtuuko käytön väheneminen etäisyydestä vai siitä, ettei autolla pääse pihaan? Vai sähköttömyydestä? Tai vesivessan puuttumisesta?

Hallituksessa on aloitettu keskustelu mitä kämpille pitäisi tehdä. Onko niitä liikaa vai ovatko ne väärissä paikoissa? Tähän tietää vastauksen ainoastaan Sinä, hyvä lukijamme.

Olisiko kämpällä enemmän käyttöä, jos sinne pääsisi autolla pihaan tai että sen voisi varata kokonaan itselleen, kuten Aihkin?

Vain Sinä tiedät vastauksen, joten kerro se meille. Sähköpostia voi lähettää osoitteeseen hallitus@tunturilatu.fi tai voit soittaa tai kirjoittaa jopa perinteisen kirjeen tai kuvakortin minulle. Tai valitsemallesi hallituksen tai kämppätoimikunnan jäsenelle. Toivoo **Paavo**

TUNTURILATU

Tunturilataisten jäsenlehti, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Lehti postitetaan jäsenille Latu & Polku -lehden kanssa.

Julkaisija: Tunturilatu ry

Päätoimittaja:

Paavo Ahonen

Veitsitie 14 A 9, 01640 VANTAA
puh.040 527 4639, pkahonen(at)gmail.com

Toimitussihteeri:

Satu Ojala,

puh. 050 523 4844, osatu7997(at)gmail.com

Tiedotustoimikunta 2025:

Taina Jääskeläinen (pj), Paavo Ahonen, Iitu Gerlin, Inka Helenius, Mikko Suominen, Satu Ojala
sähköposti: tiedotus(at)tunturilatu.fi

Ilmoitushinnat:

0,60 euroa pmm, ¼ sivu 290 euroa,

½ sivua 540 euroa, koko sivu 900 euroa

Sivunvalmistus ja taitto:

Huittisten Sanomalehti Oy

Asemakuja 2, 32700 HUITTINEN

Painopaikka:

Sanoma Manu, Tampere

Ilmestymisaikataulu 2025:

Numero Aineistopäivä Lehti jäsenillä

4 28.10. 3.12.

Osoitteen- ja nimenmuutokset:

Suomen Ladun

jäsenpalvelun kautta,

puh. 09 8567 7450 tai

jasenpalvelu@suomenlatu.fi

tai postitse:

Suomen Latu ry,

Jäsenpalvelu,

Olympiastadion

Paavo Nurmen tie 1,

00250 Helsinki

SUOMEN LATU

Vuoden 2025 neljäs lehti

ilmestyy 3. joulukuuta.

Aineistot tähän lehteen on toimitettava

28.10.2025 mennessä osoitteella

osatu7997(at)gmail.com

KANNESTA KANTEEN

Lapsien kanssa retkeilemään

Susanna Ylinen: Lapsiperheen retkiopas. Päiväretkistä pitkiin vaelluksiin, 192 s. Julkaisija: Karttakeskus

Retkeilyä ja retkistä on tullut suosittu liikuntamuoto ja alan kirjoja on julkaistu viime vuosina paljon. **Susanna Ylinen** on Suomen tunnetuin lasten kanssa vaeltava vanhempi, joten hänellä on kokemusta ja osaamista lapsiperheille suunnatun retkiopaan laadintaan.

Moni pitää mahdollisena retkeillä lasten tai puhumatkaan vauvojen kanssa useankin päivien vaelluksia.

Ylinen osaa hyvin kertoa, miten se on mahdollista ja mitä asioita retkillä pitää ottaa huomioon.

Kirjassa on käsitelty erilaiset retket vuodenajoin, retkille valmistautumiset, varusteet, turvallisuus, hy-

gienia sekä retkimuonat ja juomat.

Kirja noudattelee retkeilykirjojen lukujakoa. Alussa kerrotaan, miten päiväretkistä siirrytään vaelluksiin. Luontopoluilta voi aloitella retkikokemusten keruun ja jatkaa kansallispuistojen reiteillä.

Polkupyörä, soutuvene ja kannootti antavat monipuolisen lisän jalan kulkemiseen. Haasteellisempia ovat yö- ja talviretket.

Toisena laajana kappaleena on selostettu, miten retkeillään perheen kanssa. On muistettava, että vauva on pomo ja taaperoikäisten kanssa matka ei joudu niin kuin aikuisilla.

Viikon vauvavaellus nelikuisen lapsen kanssa elokuussa Saariselällä on hyvin kuvattu ja kuvitettu. Ja on Yli-

nenkin aikamoinen vaeltaja, 15 kilon rinkan ja seitsemän kilon vauvan kanssa hän vaelsi ensimmäisenä päivänä 16 kilometriä!

Kolmas kappale käsittelee retkivarusteita, jotka ovat viime vuosikymmeninä kehittyneet monipuolisiksi. Uutena terminä retkeilyyn on tullut kevytretkeily eli siinä kiinnitetään huomio tarpeellisuuteen ja painoon. Siinä pätee kolmen K:n sääntö: ”Karsi, karsi ja karsi”.

Tässä kappaleessa on kuvattu pitkä 400 kilometrin vaellus Camino de Santiagossa vuoden ja neljän kuukauden ikäisen lapsen ja siskon kanssa. Lapsi kulki osin juoksurattaissa ja välillä omin voimin.

Pukeutumisesta ja ruoasta on kirjoitettu omat kappaleet ja nekin monipuolisesti.

Viimeisessä kappaleessa kerrotaan turvallisuudesta, johon lasten kanssa tulee kiinnittää enemmän huomiota kuin täysikasvuisten retkeilyssä.

Kirja päättyy pakkauslistan laatimiseen ja lisävinkkeihin.

Kokonaisuutena kirja on perusteellinen ja hyvin laadittu. Silti pitää todeta, että kaikille pienten lasten kanssa retkeily ei onnistu. Riskejä on paljon, alkaen säästä ja sairastumisista.

Piirroksat ja kuvat ovat hyviä. Kuvissa olisi voinut olla kuvatekstit. Retkeilijöille ja erityisesti lasten kanssa liikkuville kirja on monipuolinen retkipaketti.

Kirjaa on vaikea saada, mutta onneksi siitä on tehty uusi painos nimellä Perheen retkiopas.

Antti Karlin

LAPIN AUTIOTUVAT

Rautulammen kämpät

Raututunturien sydämessä olevan lammen rannalla on ensimmäisenä asumuksena ollut pieni pitkänomainen ja matala turvemaja. Yrjö Tee-riahon tietojen mukaan sen olisi 1950-luvulla rakentanut kultaa etsinyt Toivo Liljeqvist.

Maja sijaitsi Rautulammen lounaispäässä lähellä laajaa lähteikköistä aluetta. Käydessäni paikalla 1963 maja oli vielä pystyssä, mutta ei oikein antanut mitään suojaa. Vuoden 1965 topografi-kartassa oli paikalle piirretty rakennus ja teksti ”turvekota” ja vielä vuosien 1973 sekä 1976 ulkoilukartoilla kota oli piirretty. Suomen Ladun ja Imatran Lapinkävijöiden varhaisemmissa kartoissa maja oli merkittynä.

Vuonna 1967 Metsähallitus rakennutti lammen koillis-pään kumpareelle standardi-

mallisen autiotuvan. Peräseinällä oli alkujaan laverit kahdessa kerroksessa 12 hengelle.

Kämpä remontoitiin 1982, jolloin sivuseinille jätettiin leveät laverit. Vuonna 1999 kämpän katto tuhoutui myrskyssä ja uudelleen kunnostettu kämpä muutettiin päivätuvaksi. Maaliskuussa 2019 se paloi täysin.

Metsähallitus otti rohkean askeleen ja rakennutti paikalle Manu Humpin suunnitteleman modernin autio- ja varustuvan.

Syksyllä 2021 käyttöön otettu kämpä on sisältä valoisa ja siisti. Suuret lasiseinät ja ikkunat voivat hämmäntää, mutta antavat tilaisuuden ihailta maisemia. Kämpässä on kamiinalla lämmitettävä kuivaushuone.

Rautulammen autiotupa on

ainoa standardikämpä, jossa minulle on sattunut joku erikoinen kokemus.

Olin vaimoni kanssa viettänyt joulua Kopsuslammen (Tammukkalammen) varauskammassa 1989. Sieltä hiihdimme Rautulammen autiotuvalle, jossa oli kaksi saksalaista keski-ikäistä miestä. Toinen heistä oli räkätaudissa ja makasi lavereilla voimattomana.

Illan hämärtyessä näimme lammen takaisella tunturin alarinteellä melkoisen näyttöksen. Viiden hengen seurue lasketeli koivikossa rinteitä viistoon. He etenivät vähän kerrallaan ja sitten olivat puussa roikkumassa tai hankeen uponneena.

Sisukkaasti he vain kohelsivat eteenpäin uuden puun oksalle tai lumikuoppaan. Pääsivät vihdoin kämpälle ja seurueessa oli viisi saksalaista nuorta, joilla oli yhtenä-

Rautulammen autiotupa vuonna 1989 kaamoksen kuurassa ja hämärässä.

nen partiolaismallinen asu.

Pari saksalaista alkoi sitten valmistamaan isolla kattilalla spagettia ja kolme muuta piti tunnelmaa yllä laulamalla kahden kitaran säestyksellä marssilauluja.

Tuvassa ollut toipilas ja hänen räkätautinen kaverinsa tekivät lähtöä. He kertoivat, etteivät halua olla missään tekemisissä tuon porukan kanssa, - mitä se sitten tarkoittikin.

Meillekin illanvietto alkoi käydä rasittavaksi. Kämpä alkoi olla tukahduttavan kuu-

ma, eikä sellaista huutoa ja kitaran rämpyttämistä kestänyt kuunnella. Oli harmi, kun kitarat olivat säilyneet ehjinä koivikossa koheltamisesta.

Päätimme siirtää varusteemme puuvajaan ja yöpyä siellä. Pakkasta oli vain vähän ja katto antoi suojan lumisadetta vastaan, eikä pieni veto haitannut.

Tasoittelimme klapeilla sopivat makuusijat ja levitimme niiden päälle maavarat sekä makuualustat. Ennen makuupussiin sulloutumis-

ta laitoimme hakkuupölkyn päälle palavan kynttilän. Ihan vain sen vuoksi, ettei kukaan tule pimeässä tallomaan päälle.

Hyvin nukutun yön jälkeen heräsimme hiljaisuuteen. Saksalaiset olivat lähteneet.

Lämpimässä kämpässä söimme aamupalaa ja meitä huvitti erikoinen yöpymisemme. Mitähän joku kulkija olisi tuuminut, kun puuliiterissä oli kaksi elotonta käärröä ja hautakynttilä paloi vieressä?

Joutenkulkija jostakin

Niilo Siposen muistolle

Yksi Kumpen yhdeksästä perustajajäsenestä nukkui pois huhtikuussa 2025.

Kumpe on perustettu vuonna 1985 ja Niilo aktiivisena jäsenenä toimi Kumpen sihteerinä ja rahastonhoitajana vuosina 1985–1993. Heti alussa Niilo suoritti Tunturiladun Tunturisuus -merkin 1985 talvivaelluksella Saariselän maisemissa.

Kumpe järjesti SM-erävaelluskilpailut Lieksan Nurmijärvellä, jossa Niilo oli mukana järjestelytoimikunnassa.

1994 oli Erävaelluksen SM-kilpailut Inarissa, siellä Niilo oli rastipäällikkönä.

Vuodesta 1987 alkaen Karjalan Erämessuilla Kumpella oli oma osasto, jonne Niilo laati luontopolun.

Niilo on edustanut Kumpea Tunturiladun retkitoimikunnassa vuosina 2000–2001.

Nämä tiedot saimme Kumpen Jouko Koivulta. Tunturiladun arkistosta Jouko Koivu löysi myös Niilon saavutuksia lisää:

Suomen Ladun pronssinen ansiomitali 1984, hopeinen ansiomitali 2005 ja kultainen ansiomitali 2008.

Suomen Ladun pronssinen ansioplaketti 1979 ja hopeinen ansioplaketti 1994.

Niilon vaimo Seija Siponen on myös yksi Kumpen perustajajäsenistä. Seija muistelee lämmöllä eri tapahtumia, ret-

kiä ja Susiaisia missä he olivat mukana. Vielä 1998 he olivat Oktan järjestämissä Susiaisissa

Niilolle Lappi tuli tutuksi jo työurallaan Rajavartiossa, ensin Kemijärven esikunnassa kirjurina ja sen jälkeen Korvatunturin juurella Ainijärven vartiolla rajamiehenä. Lapin kipinä tuli niiltyä ajoilta. Yli 40 vuotta Niilo oli TVH:lla kotipaikkakunnallaan Juuassa kirjurina.

Muistelun kirjoitti Niilon ja Seijan perhetuttu

Anja Kekäläinen, entinen kumpelainen, nykyisin kavtsilainen

Kumpen 40-vuotisjuhlamatka

Maija Kakriainen

Soomaan uintipaikka.

Kumpen yleiskokous päätti jo 2024 kerhon 40-vuotisjuhlamatkan kohteeksi Viron. Matkavastaava **Maija Kakriainen** hoiti bussimatkan ja majoituspaikat, **Onni Voutilainen** laivamatka-asiat ja **Jouko Koivu** suunnitteli tutustumiskohteet.

Kahdeksan päivän matka alkoi 7.6.2025. Ensimmäisessä majapaikassa Klaara Mannissa olimme alkuun kaksi yötä. Seuraavat yöpymispaikat olivat Tammemäen vierastalo Puurmani vald, kaksi yötä Peipsin rannalla Kauksin lomakylässä ja vielä kaksi yötä porukka jaettuna Arbaveren ja Viitnan lomakeskuksiin. Ryhmän koko oli 38, joten kohteiden lähelle piti päästä bussilla.

Soomaan kansallispuiston Riisan polku osoitti, että Virossa tehdään hyviä luontoreittejä. Lankkupolku sopii jopa pyörätuulille ja lastenvaunuille ensimmäiselle uimapaikalle, josta voi palata. Lepopaikkoja on kahdeksan, uimalammikoita kaksi ja näkötorni. Polkua käyttävät myös koululaiset. Suo on paksaturpeinen keidassuo, yksi Viron luontohelmistä.

Kansallispuiston 400 neliökilometrin alasta on puolet soita. Viron kansallispuistoissa on myös asutusta, jopa kartanoita ja teollisuutta.

Etenkin Soomaan erikoisuus on viides vuodenaika, joka alkaa lumen sulaessa maaliskuussa ja jatkuu huhtikuulle, joskus pitempäänkin. Vesi ei poistu laakiomaalta heti, vaan leviää ympäröiden talotkin, joten ulko-ovi on purolle päin ja vene tai ruuhi käytettävissä autojen sijaan. Ruuhet ja niiden käyttö Soomaalla on yksi Unescon suojelukohde kulttuuriperintöluettelossa.

Majavapolulla Soomaan vierailukeskuksessa oli muutamassa puussa oli merkinä, miten korkealle vesi voi nousta keväällä eli puolireiteen. Kanoottiretkeily olisi kiintoisaa keväällä tiheässä metsässä kaatuneita runkoja väistellen.

Jöesuun riippusilta kyläkavilan vieressä oli kolmas kohde. ”Joensuun” riippusilta on Viron pisin, 67,5 metriä

ja lujarakenteisenakin mukavasti huojuva. Alla virtaa syvällä Pärnujoki.

Yllätysohjelmaksi oli vauhdikas kirkkokonsertti Klara Mannin vieressä pienessä Randivälja kyläkirkossa. Pärnumaan musiikkikesän merkeissä esiintyi puolalainen sello-duo: **Magdalena Bojanowicz** ja maailmankuulu **Bartosz Koziak**.

Jögevan maakunnan hieno Kirnan suopolku oli mutaisena kulkukelvoton. Tilalle löytyi kaksi hienoa raunio-linnaa: Viljandin 1500-luvulta peräisin oleva saksalais-ritarikunnan linnan raunio ja osaksi kunnostettu Pöltsaamaan linna. Päivän rankimmat sadekuurot vältimme ja eväät söimme Viljandin laulavan suojassa. Majapaikkamme oli Tammemäen vierastalo, Puurmani vald. ”Jah-timaja” oli 3-kerroksinen ”hotelli” Pedjajoen varressa ja pihalla siirtolohkare Suomen lahjana.

Peipsijärven Sipulitie kulkee usean rivikylän läpi. Se tunnetaan vanhauskovaistorodokseista (starovereista), sipuliviljelmistä, kalastuksesta ja talojen ulkonäöstä. Museoita edustavat mm. Peipsijärven perimyskeskus ja Vanhauskoisten museo Kolkjassa. Rantanäkötorni ja kalmisto ovat myös kiintoisia kohteita sekä Kolkjan kalaja sipuliravintola. Sipulitien kolme pääkulttuurista: venäläiset vanhauskoiset, Baltian-saksalainen kartanokulttuuri ja virolainen talonpoikaiskulttuuri.

Rivikyliä reitillä Jouko kertoi vanhauskoisten taustasta ja tunnusmerkeistä.

Kun heitä vainottiin 1600-luvun jälkipuoliskolla ortodoksisiperinteitä puolustaessaan Venäjällä ja 0,5 miljoonaa teloitettiin, oli siirryttävä muualle. Rakennuksissa on yleensä kaksi ikkunaa sivulla ja pitemmässä talossa usein ”parittain”. Talot siisteine puupinoineen ovat aivat tien vieressä ja sisäpihoilla näkyy korkeita sipulipenkkejä. Alatskiven linnaa vilkaisimme ennen kylään ja käsityöliikkeeseen tutustumista.

Kallasten kalmisto ja punainen hiekkakivitörmä. Vanha hiekkakivitörmä on 930 metriä pitkä ja kahdeksan korkea. Törmäpääskyt pystyvät kaivamaan siihen tunnelinsa ja aallokko on kuluttanut pieniä luolia törmään. Kautis kalmisto on heti rantatörmän päällä.

Mustveen erikoisuus on tammikuun lopussa 2023 paljastettu Tauno Kangron tekevä rantaveistos «Kalevipoeg tuo pöytiä», olallaan laudat ja siili.

Kauksin lomakylää luonnehtivat leveä rantadyynialue ja hyvä hiekkaranta. Porukka majoittui eri tyyppisiin mökkeihin. Seuraava päivä olikin koko päivän pitempi kierros.

Alutagusen kansallispuiston maisemaa ihailimme Iisakun näkötorresta, johon lähes kaikki intoutuivat kiipeämään. Pyhtitsan Jumalanäidin nunnaluostarissa Kuremäellä näimme siunaustilaisuuden ja hautajaisaattokulkukeen loitompana olevalle hautausmaalle. Luostarin alueella huomiota kiinnitti muun muassa kor-

Jägalajoen putouksen päällä.

kea polttopuukeko.

Narvassa kaupunkiopas hoiti bussi- ja kävelykierroksen. Yleisnähtävyyksiä olivat myös Narvan linna ja Venäjän Iivananlinna 150 metriä toisistaan, kuten myös Narvan taistelun muistomerkki Ruotsin leijona. Narvalais-häät eivät kuulemma ole täydelliset, ellei leijona pääse kuviin. Mekin otimme ryhmäkuvan sen äärellä.

Narvajoen 1950-luvulla tehty iso tekojärvi on vesilähteenä Venäjän ja Viron vesivoimaloille. Jäähdytysvettä menee myös Viron Narvan voimalaitoksille, jotka polttavat öljyliusketta.

Valtava kivimurskelaakio näkyi tekojärven takaa. Palavankiven alkuajan tuotantoalueella Kohtlajärven seudulla maisemaa luonnehtivat kauas näkyvät jopa yli sata metriä korkeat tuhka- ja jättekivivuoret.

Ontikan kalkkikivitörmän (56 metriä) Valasten putous (30,5 metriä) on Viron korkein, mutta puro ruopattu 1800-luvun kuivausojista. Kuivana aikana se on mitätön liru ja käydessämme kuiva. Kierreportaat olivat särkyneet tippuneiden lohkariden vuoksi, joten paikka oli pieni pettymys, vaikka korkea jyrkänne ja rehevä lehto alhaalla näkyikin.

Jägalajoen putous alhaalta.

Kotimatalla pistäydyimme Kiviölin seikkailukeskuksessa katsomassa, miten jätevuoria hyödynnetään. Rinteellä näkyi muutama auto. Siellä on kiipeilytelineitä, seikkailuratoja ja vaijerirata, jota voi laskea ympäristöön. Talvella lasketellaan.

Nimi tulee kiviöljystä, joka on kükersiitin eli palavankiven eli öljyliuksen päätuote.

Palmsen kartano, torstain ensikohde on Viron kuuluisin ja kaunein kartano Lahemaan kansallispuistossa. Siellä on puiston monipuolinen opastuskeskuskin. 1971 perustettu puisto oli aikoinaan Neuvostoliiton vanhin ja sen 74 000 hehtaarin pinta-alasta merta on lähes 27 000 hehtaaria. Kartanon talous perustui aikoinaan vii-

nan myyntiin, mutta nyt 3-kerroksinen viinatehdas toimii hotellina.

Käsmu – kapteenien kylästä, Lahemaan rannikkokohteesta löytyy ehkä Euroopan suurin siirtolohkarekerrostuma kylän länsipuolelta, ”kivikylvös” isoine siirtolohkareineen.

Maalla suurin on 4,8 metriä korkea ja ympärysmittaan 14,7 metriä oleva Matsikivi eli Eremit. Rantavedessä olevaa Leemeti Suurkiveä kuvasimme pienemmästä sata-masta.

Meren lahti on maaston tavoin hyvin kivinen. Käsmussa toimi aikoinaan merenkulkukoulu ja joka talossa asui kapteeni, perämies tai ainakin merimies, joten se tunnetaan ”kapteenien kylänä”. Nyt se on suosittu paikka kesän viettämiseen ja erilaisille tapahtumille.

Vösuun, sievään rantakylään pysähdyimme kahville. Hiekkaranta tuulen kallistamine puineen oli erikoinen näky. Talojen pihoillakin oli kaltevia puita talojen vieressä.

Vösusta siirryimme loppuajaksi Arbaveren ja Viitnan lomakeskuksiin. Kun emme mahtuneet yhteen paikkaan,

Hiekkakivitörmä Kallastessa.

Vanhauskoisten Kallasten kalmisto.

Viron erityiskohteisiin

Majja Kakriainen

Arbaveren ruokasalissa.

aamiaisen ja päivällinen tarjottiin vain Arbaveressä.

”Viron Niagara” eli Jägala-joen putous. Keväällä putous on 60–70 metriä leveä ja korkeus reilut 8 metriä. Nyt alkukesällä vesimäärä oli pieni, mutta putous oli silti mahtava Viron tasangolla. Kalkkikivitorrä peräytyy 17 senttiä vuodessa taaksepäin ja koko laakso onkin syntynyt veden syövyttäessä kalkkikivitorrä. Pelottavan ulkoneva törmä oli ylhäällä ja lohkeilu näkyi lohkarekasoina.

Saulan sinilähteillä kaksi isoa lähettä löytyi 300 metrin matkalla tiestä. Emme poikenneet lähellä olevaan Viikinkikylään, vaan uusi luontokohde odotti syönnin jälkeen.

Kostiveren Jöelähtmen muinaiskalmisto ja Rebalan museo ovat aivan Narvan tien varressa. Haudat tehtiin kalliolle maaperän puutteen takia ja katettiin kivilaatoilla. Pronssikauden muinaiskal-

mistolta johtaa 1,5 kilometrin niittypolku Kostiveren karstimuodostumille.

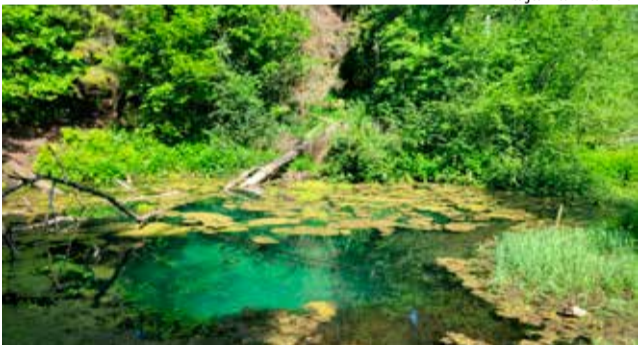
Puron mutkan Kultuseki-ven eli Kulttikiven jälkeen kalkkikivikuru syveni kahteen, kolmeen metriin ja muutama kävi myös katsomassa sienimäistä karstiuloketta, jonka ympärillä lapset leikkivät piirileikkejä opettajansa johdolla.

Lähtöpäivänä katselimme vielä Tallinnaa. Näimme jopa 70 000 laulajan Laululavan ja Kadriorgin suuren linnan puistoineen. Kävimme Karnaluksin valtavassa käsitökaupassa ja Vanhan Tallinnan kävelykin tuli tehtyä mainion bussikuskimme vetämänä.

OSALLISTUJEN KOKEMUKSIA REISSUSTA

Onni kysäisi kahdelta kokeneelta kumpelaiselta heidän retkikokemuksistaan, millaisia ”huippuhetkiä” retkellä koit ja mitkä asiat tekevät Kumpen retkistä Sinulle kiin-

Majja Kakriainen

Sinilähde.

Narvan Ruotsin leijona.

nostavia, kun olet ollut mukana jo lukuisilla retkillä aikaisemminkin?

Tuula Immonen: Retki kokonaisuudessaan oli kiinnostava; eri luontokohteissa käynti, muun muassa Soomaan kansallispuiston suon pitkospuut ja mahdollisuus uida suolammissa olivat mieleenpainuvia elämyksiä. Lisäksi Koivun Joukon asiantuntevat esit-

telyt eri kohteista oli ihailtavaa. Oli kiintoisaa myös seurata ensimmäisen majoituspaikan pylvään päässä majaillevan kaulushaikaran puuhia. Kumpen retket mahdollistavat luontoon pääsyn ja siellä liikkumisen omaan tahtiin tai pienemmän porukan kanssa. Lapin hiihto- ja ruskaviikoilla tulevat Lapin eri kohteet tutuiksi auttaen omien retkien suunnittelussa.

Pekka Väänänen: Maaseudulla eläneenä ihastelin eri kohteisiin matkalla tasaisia, maaseutumaisia näkymiä, viljavat hyvät pellot sivelivät silmää. Muukin yleinen siisteys oli Virossa hyvällä mallilla.

Vuodesta 2012 Kumpen retkillä mukana olleena olen aina voinut vastata kysymyksiin oliko hyvä reissu myönteisesti. Kumpen retkillä henkilösuhteet pelaa yleisesti

hyvin; retkien ohjelmat ovat olleet sopivan väljiä ja kaikki muu lienee sitten ihan itseltä kiinni onnistuneen reissun kokemisessa.

Tällainen Viron reissun kaltainen ”katkaisuhoido” on meille jokaiselle tarpeellinen kunkin omissa elämänsämenossa.

Jouko Koivu teksti ja kuvat, ellei muuta kuvaajaa mainittu

Kalev Poegin patsas Mustveessä.

Rebalan kalliohaudat.

Nilijoen mutkassa oli helppo ylityspaikka.

Kesäkuun alussa Paistuntureilla

Tulipa sittenkin lähdettyä, monen vuoden tauon jälkeen viikon rikkavaellukselle Lapin erämaihin.

Merja houkutteli, Jorman autoon mahtui ja Eini tarjosi majapaikan ja kestityksen Puolimatkan Krouvissa Rovaniemellä.

Patikointi alkoi Susi-Kiisan kämpältä Nuvvuksesta, jonne saavuimme lauantaina illalla 7.6.

Olipa ihana päästä saunaan ja pulahtamaan iltaihinille hyvinkin raikkaaseen Kiisa-järven veteen.

Ensimmäinen yö nukuttiin tuvan lämmössä pehmoisilla patjoilla.

Hyvin nukutun yön jälkeen lähdimme kohti Nilijokea. Maasto nousi koko ajan yhteensä noin 300 metriä. Puolenvälin hujakoilla löytyikin puro, jonka varrella lounastimme. Matka tuntui raskaalta painavien rinkkojen kanssa, mutta pääsimme hyvin perille ensimmäiseen yöpymispaikkaamme. Saimme juuri pystytettyä telttamme kun alkoi parin tunnin rankkasade.

Ehdin just kiehauttaa vedet trangiassa. Onneksi tällä kertaa mukana oli valmiit ruuat; vain vesi lisätään pusiin ja haudutetaan. Niinpä sain lämpimän ruuan mukaan teltaan sateen ajaksi.

Sade taukosi illalla noin kello 21.30, joten nopeat iltatoimet ja takaisin makuupussiin nukkumaan.

Maanantaina aamulla luet-

Iltapäiväkaakaot maisemien nauttien.

tiin ahkerasti sääennusteita ja päätettiin vaihtaa reitit suunnitelmaa. Aluksi ylitimme Nilijoen ja lähdimme kohti seuraavaa leiripaikkaa.

Suunnitelmaa muutettiin vielä muutaman kerran patikoinnin aikana ja menimme suoraan alustavan suunnitelman leiripaikalle numero neljä. Täällä olisimme kaksi seuraavaa yötä. Ilta oli hyvin tuulinen, mutta saimme taiteiltua teltat pystyyn melkein mallikkaasti.

Tiistaina kylmä tuuli jatkui, kun lähdimme huiputtamaan päiväreppuvarustuksella 640 m korkeudessa olevaa Kuivintunturin huippua.

Kävelimme luonnonpuiston rajan tuntumassa, kunnes löysimme huipulle johtavan polun. Nousu oli noin

1,4 kilometriä ja 140 nousumetriä, mikä meni yllättävän helposti ja kohta koko porukka pääsi tuuliselle huipulle.

Kaikki poseerasivat erilaisissa asennoissa ja kokoonpanoissa ja jäimme sitten hetkeksi ylös tuulensuojan puolelle istuskelemaan ja ihailemaan maisemia 640 m korkeudesta.

Keskiviikon sääennuste oli luvannut kovaa sadetta iltapäiväksi, joten lähdimme matkaan aamulla jo puoli yhdeksältä.

Kuljimme nyt Nilijoen oikealla puolella. Päämäärä oli leiripaikka yhden lähistöllä. Matka oli aurinkoinen ja leppoisaa, sateesta ei ollut merkkiäkään.

Jutustelimme kävellessä retkikaverien kanssa ja huomasimme olevamme melkein sukulaisia, vaikka näimme toisiamme ihan ensimmäistä kertaa. Pääsimme leiriin iltapäivällä ja vihdoinkin niin lämmin olo, että uskalsi polskahtaa ensimmäisen kerran Nili-jokeen. Virta oli voimakas ja vesi niin matalalla, ettei polskahdusta voinut laskea ihan uimiseksi.

Torstaina aamulla lähdimme koko porukalla läheiselle suolle etsimään yhä harvinaisemmiksi käyviä Palsa-kumpuja. Yhden löysimmekin, aika kookkaan. Ihailimme sitä kuitenkin kauempaa, kun tarkkasilmäisemmät näkivät kummun päällä pesivän Suokukko pariskunnan.

Iltapäivällä meitä jäi muuta-

Tauko Nuvvus Ailigasta ihailen.

Rastegaisse naapureineen näkyi lähes koko matkan.

ma "väsynyt" leiriin kun ryhmän Rohkelikot lähtivät huiputtamaan läheistä Gaimmoaivi-tunturia.

Nyt oli hyvä hetki tehdä yksin pieni päiväkävely lähimaastoon. Yksin kulkiessa huomaa paremmin luonnon pieniä yksityiskohtia. Voi maistella edellisen vuoden puolukoita ja variksenmarjoja. Ihmetellä vaivaiskoivuja, jotka alkumatkasta olivat ihan pienillä silmuilla ja sitten ihanilla kiekeröillä avautukseen pyöreiksi pieniksi

lehdiksi. Mustikan kukat olivat pieniä ja heiveröisiä.

Oli aikaa pohtia ja opetella monen vuoden tauon jälkeen isossa ryhmässä kulkemista.

Ryhmässä oli lintuharrastajaa, joilta sai oppia tunnistamaan lintuja liveryksen perusteella. Oli varustetietäjää, joilta sai vinkit uusiin käytännöllisiin retkikamppeisiin. Jollakin oli mukana kaikenkattava retkiapteekki. Oli myös omantiensä kuljuttajia, jotka viihtyivät yksik-

seen hiukan erillään muista.

Toiset taas pitivät koko ajan seuraa muille. Oppaat olivat loistavia. Sai kulkea omaan tahtiin maamerkkejä seuraten eikä koko ajan letkassa peräkanaa edellä menijän kantapäitä seurata. Viikon aikana ajatukset vapautuivat pois normi arkirutiineista, tämä taisi käydä jo heti ensimmäisten päivien aikana.

Iso Kiitos Tunturiladun retkiseurueelle hienosta erämaavaelluksesta.

Elina Kontturi

Tauko Nuvvosskaidilla.

Leiri Nilijoen törmällä.

Alkukesällä Kaldoaivissa

Kaldoaivi kutsui kolmalaisia ihailemaan alkukesän valoa ja kiihkeän kasvun aikaa.

Seitsemän hengen ryhmällä lähdettiin yhdessä Mieraslompolosta ”mönkijäuran pysäkillä” uraa pitkin maastoon. Osalla tavoitteena oli viikon matka Pulmankijärvelle ja kolmen hengen teho-ryhmän suunnitelma oli tehdä pidempi Tunturisusi-vaellus aina Sevettijärvelle saakka.

Suurimmalle osalle alue oli ennen kulkematonta ja tunnelma oli odottavan innostunut.

Reittisuunnitelma seurasi pari päivää mönkijäuraa maantieltä Guorboavin eteläpuolelle, sieltä maasto- ja pitkin koilliseen Adolfin kammille Ylä-Pulmankijärvellä ja edelleen Moresveijärven pohjoispuolitse Sevettijärvi-Pulmanki -reitille Tsuomasjärven autiotuvalle. Täällä ryhmä jakaantui pohjoiseen ja etelään jatkaaviin. Viikon vaeltajat jatkoivat pohjoiseen ja pidemmän vaelluksen ryhmä etelään.

Sääennusteet ennakkoon lupasivat kohtuullista keliä, sopivan viileää ja sateita vain hetkittäin.

Toteutuma oli vielä ennustetta parempi, sillä satunnaiset sateet tulivat iltaisin ja öisin. Aavoilla lakeuksilla tuuli välillä melko navakastikin ja edes kohtuullisen suojaista teltanpaikkoja piti etsiä matalien kumpareiden suojusta.

Parina päivänä suora vasta-aurinko pilvettömältä taivaalta nosti hikikarpaloita suopounikoilla rinkan kanssa tasapainoilla, vaikka päivälämpötila ei vielä kovin korkea ollutkaan. Onneksi helteiset hetket jäivät lyhyiksi.

Kaldoaivin maisemat tulivat tutuksi, sillä korkeuserot eivät päästä huimaa ja tasaisessa maastossa näkee kauas.

Tsuomasvarrin tummanpuhuvan massiivin lähestymistä päästiin seuraamaan

kolme päivää. Maasto reitillä oli pääosin oikein kulkukelpoista ja kevättulvien jo laskettua tavanomaiselle vedenkorkeuden tasolle jokien ylitykset sujuivat mallikkaasti.

Märät suot päästiin kiertämään, tosin muutamia rinne-soistumia piti keplotella yli. Ne eivät olleet märkiä vaan kovin kumpareikkoisia, hidas- ja raskaskulkuisia siis.

Muita vaeltajia näimme harvakseltaan – oikeastaan vain seutukunnan nähtävyyksillä. Adolfin kammin luona oli melkein ruuhka, meidän lisäksi neljä muuta kulkijaa.

Sinne vetää itse kammi, joka on todella hieno ja sympaattinen upeassa koivikossa. Harmittavasti kosteus on alkanut erityisesti lattian kautta nakertaa rakenteita.

Myös kallioharjanteen yli putoava, alkukesällä lumi- ja jäälipponen ympäröimä putous on näkemisen arvoinen.

Kolmas alueen kohde on kammillekin nimensä antanut saksalainen varsin hyväkuntoinen lentokoneen hylky, joka näkyy jopa maastokarttojen ilmakuvissa.

Kaldoaivin alueella on laajoilla alueilla koivikot kuolleet autioiksi rankametsiksi mittariperhosten massasiintumien seurauksena. Melkoinen luonnonmullistus, joka vetää hiljaiseksi. Onneksi monin paikoin oli uutta pensaskorkkuista koivua kasvamassa ja siellä täällä

Maisema Urroavilta etelään Norjan rajalla.

Adolfin kammi.

Tauko tuulensuojassa.

Metsäleiri.

Putous Adolfin kammin lähellä.

Hyväkulkuisia ylänköä on joutuisaa vaelttaa.

lä myös ihan täysikokoisia koivuja jäljellä.

Toukokuun loppu ja kesäkuun alku olivat tänä vuonna pohjoisessa melko viileät, joten äkkiseltään ajatellen kevät tuntui olevan myöhässä. Toisaalta omalla mututuntumalla voisi ajatella, että palattiin lähemmäs normaalia kesäntulon aikataulua.

Koivut olivat vasta tulos-

sa hiirenkorvalle maastoon lähtiessä, kun muutamana edellisenä vuonna puissa on ollut täysi lehti samana ajankohtana. No ei tarvinnut tänä vuonna harmitella hyttysiä.

Kasvien kukinta oli myös vasta aluillaan, mutta ainakin sielikkö, uuvana, valkoinen yökonlehti ja rentukka nähtiin kukkivina.

Lintuharrastajalle Kaldo-

aivi oli todellinen helmikohde. Lajihavaintoja kuultiin ja nähtiin 50 kappaletta, erityisesti kahlaajat olivat alueella runsaslukuisia.

Mieleen jäi myös pikkupurukoina pyörineet tunturikihujen parvet. Atlaskartoituksen pesimähavaintojakin saatiin puolenkymmentä.

Teksti ja kuvat:

Hanna-Mari Sinilehto

Owla vaeltaen kultamailla Lemmenjoella

Hannu Liljamo

Lauantaina 5.7.25 lähdimme kimpakyydillä Haukiputaalta kohti Njurgunlahtea tavoitteena vaeltaa tutustuen kullankaivuun historiaan Lemmenjoella.

Rovaniemeltä saimme mukaan Timon Tunturikerho Alppaksesta. Jäsenemme Anna lähti linja-autolla kohti Inaria. Ruokailtuamme Napapiirillä jatkoimme pysähtyen Saarisellä Kaunispäällä syöden lautaskokoiset munkit.

Annan tapasimme Inarissa ja jatkoimme kohti Njurgunlahtea Ahkun Tuvalla, jossa meitä odottivat Elissa ja Markku. Vaellusporukkamme seitsemän henkilöä oli nyt kasassa.

Majoituimme kahteen neljän hengen mökkiin. Kolme meistä illasti Ahkun Tuvalla jauhelihapihvit ennen kuin siirryimme yöpuulle odottamaan aamua vaelluksemme alkua.

Aamulla aamupalan jälkeen Ahkun Tuvalla siirryimme puolentoista kilometrin päähän Lemmenjoen P-paikalle.

Yhteiskuvan jälkeen lähdimme kohti viiden kilometrin päähän Sotkajärvelle. Saavuttuamme Sotkajärven laavulle leiriydymme.

Ruokailun jälkeen vaelsimme kolmen kilometrin päässä olevalle Joenkieliselle. Hienot maisemat yli Lemmenjoen saimme kokea Joenkieliseltä.

Sääennuste lupasi hyvää säätä koko viikolle. Yöllä alkoi kuitenkin sataa. Tihkusade kesti seuraavat kaksi päivää. Aamulla Sotkajärven laavun suojassa laitoimme aamupalat ja lähdimme kohti Sieritnivaa, jossa ylitimme Lemmenjoen venelossilla.

Hieman piti taituroida että

kaikki pääsimme turvallisesti vastarannalle suojaan ruokailemaan päivätuvalla.

Kosteaa sää vaati olemaan erittäin tarkkana vaeltaessa polulla yli liukkaiden kivien ja puunjuurien. Muutama kupsahdus viikon aikana tapahtui mutta onneksi niistä selvittiin.

Ruokailun jälkeen jatkoimme Härkäkoskelle, jossa on varaustupa. Tutustuttuamme Härkäkoskeen jatkoimme kohti Ravadasjärveä.

Ravadasjärvellä on kaskiosainen autiotupa 17 hengelle. Neljä majoittui autiotupaan ja muut teltoihin. Illalla osa meistä kävi tutustumassa Ravadaskönkääseen.

Tihkusade jatkui myös seuraavana päivänä. Reitin kosteuden takia teimme muutoksen retkisuunnitelmaan jatkaen seuraavana päivänä rantareittiä Kultahaminaan ja Morgamojalle.

Aamupalan jälkeen vaelluksemme jatkui. Tihkusade oli loppunut kun saavuimme Kultahaminaan. Reitti oli kumpuileva osaksi kulkien ihan Lemmenjoen rannassa.

Ruokailimme Kultahaminassa kunnes jatkoimme hengenahdistuksenmäkeä kohti Morgamojaa.

Reitillä voi Kapsuojalta poiketa ensimmäiseen kullanlöytöpaikkaan. Me päätimme tutustua kullanlöytöpaikkaan palatessamme Morgamojalta takaisin Kultahaminaan torstaina.

Morgamojalle päästyämme neljä majoittui Morgamojan autiotupaan ja muut kipusivat 83 askeleen verran rautaportaita ylös teltpaikalalle. Ilta meni nuotiolla nuotiomakkaraa syöden ennen kuin oli aika siirtyä levolle.

Vaeltajat lähdössä kohti Lemmenjoen kultamaita.

Keskiviikkona aamun valjetua aamupalan jälkeen viisi lähti tutustumaan kullankaivuun historiaan Heikki Pihlajamäen valtaukselle.

Metsähallitus on entisöinyt Pihlajamäen konekaivuupaikan. Pihlajamäki on asunut ympärivuoden valtauksellaan ja saanut elinkautisen arvonimen. Hän on perustanut alueelle oman kuvernementin sääntöineen.

Pihlajamäeltä jatkoimme kohti Jäkäläpään kulttuurikeskusta Karhu Korhosen kirjastoa ja läheistä lentokenttää. Hieno kokemus erämaassa. Jäkälä-äytsin kautta jatkoimme takaisin Morgamojalle. Illalla läytyjä ja muita nauttien antaen ajan kulua.

Torstaina palasimme takaisin Kultahaminaan. Paikalle tuli myös Poju-poro räkkää pakoon viihtyen jopa korkeassa laavussa.

Ryhmämme jäsenet yöpyivät teltoissa, joille löytyy 180 askeleen jälkeen portaita ylämäkeen teltpaikoja.

Perjantaksi kello 11.30 olimme varanneet seitsemän paikkaa Ahkun Tuvan jokineeseen, johon nousi kaikkiaan 18 vaeltajaa Sulo-koiran kera.

Lemmenjoen vähäinen vesi aiheutti että meidän oli käveltävä kaksi koskiosuutta rantoja pitkin.

Ahkun Tuvalla majoittuidumme, saunoimme ja söimme porokärstys-illallisen.

Poju-poro räkkää paossa Kultahaminassa.

Nam.

Lauantaina aamupalan jälkeen oli edessä kotimatka. Hieno vaellus ja muka-

vat muistot seuraavaa retkeä odottaen.

Hannu Liljamo
Lapinkävijät Owla

Uusia outasusia, tunturisuusia ja johtajasusia tarvitaan

Tunturiladun perinteinen tunturisuusilauma tarvitsee uusia jäseniä, jotta hieno perinne jatkuu.

Vielä on mahdollisuus tehdä susianomus ja tulla vihityksi tämän syksyn susiaisissa, kun on nopea. Toisaalta nyt on hyvä ajankohta suunnitella tulevan kauden vaelluksia sekä kerhoissa että omaan ohjelmaan.

Susivaliokunta toivoo kaikkien tunturilatulaisen aktiivista osallistumista

tämän hienon perinteemme ylläpitämisessä ja jatkuvuuden turvaamisessa ja susivaliokunnan jäsenet vastaavat mielellään kysymyksiin.

Yhteystiedot löytyvät Tunturiladun nettisivuilta kohdasta tietoa meistä - tunturisuudeksi - susivaliokunta. Tunturilatu - tietoa meistä - tunturisuudeksi sivulta löytyvät myös susisäännöt ja -vaatimukset.

Anja Kylävalli
puheenjohtaja
Susivaliokunta

TALVELLA TUNTUREILLE

Tunturiladun tämän vuoden viimeinen numero on talviretkelypainotteinen. Sinä voit auttaa teeman toteuttamisessa.

KERRO HYVIÄ VINKKEJÄ

- varusteista • ruuista ja keittimistä
- reiteistä ja niiden suunnittelusta

Kannattaako vaellukselle lähteä hiihtäen metsä- vai tunturisuksilla vai liukulumikengillä tai tavallisilla lumikengillä?

Mitä pakkaat ahkioon vai kuljetko rinkka selässä?

Minkä pituinen on hyvä vaellus ensikertalaiselle?

Entä kokeneemmalle?

Luotatko auto- ja varaustupaverkoston palveluihin vai onko oma telta tai peräti laavu/loue/tarppi mukana?

Mitä turhaa usein pakataan mukaan, mutta mikä on aivan välttämätöntä?

Lähdetkö matkaan luottaen kännykän karttaan vai onko taskussa myös se perinteinen paperikartta?

LÄHETÄ HYVIÄ VINKKEJÄ JA KERRO KOKEMUKSISTASI MYÖS KUVIN.
Postia voit lähettää 28.10. mennessä osatu7997(at)gmail.com

Tsietsan osasto oli luonnollisesti ulkona.

Tsietsa Erätaika Erämessuilla

Tunturikerho Tsietsa osallistui Erätaika erämessuille jäsenhankintatarkoituksessa, saatiinhan siihen Tunturiladulta jäsenhankintaan tarkoitettuista varoista avustusta 700 euroa.

Tämä riitti paikkamaksuun (620 euroa) ja jäi vähän ruokailukustannuksiin sekä matkakorvauksiinkin.

Tapahtumana messut olivat todella antoisat, paljon ihmisiä kävi jututtamassa ja olivat kiinnostuneita toiminnastamme, retkistä ja vaeluksista.

Toivottavasti saimme tällä näkyvyyttä, tunnettavuutta ja uusia jäseniä. Yllättävää oli, että ihmiset eivät tienneet, mikä Tsietsa tai Tunturilatu on ja mitä toimintaa niissä järjestetään.

Tapahtuma oli kolmipäiväinen, joten tarvittiin paljon talkoolaisia. Kesäaikaan niitä on hankala saada, kun kaikilla on muita suunnitelmia.

Kirsi Tenhunen ja Pirkko Martikainen messutunnelmissa.

Paikassa olisi myös huomioitava sään vaikutukset. Ulkopaikka oli meille hyvä, mutta kun aurinko paistoi kolme päivää, olisi suoja auringolta ollut hyvä. Sateella tarvitaan myös sateensuoja.

Nesteytyksestä täytyi huolehtia hyvin ja kuivuuden valitessa katupölyä oli jatkuvasti ilmassa.

Esillä meillä oli Tunturilatu-lehtiä, Tsietsalaisia, toimin-

tasuunnitelma ja jäsenhankintakaavakkeita. Myös kesä- ja talviretkeilyvarusteita oli esillä. Kiinnostavin kaikista oli Ahkiopoikien tekemä JR27-ultimate light -retkikuntamalli.

Voin suositella kerhoille kaikenlaisiin tapahtumiin osallistumista, avustusta voi niiden kustannuksiin hakea Tunturiladulta.

Kirsi Tenhunen, Tsietsa ry

Kolmipäiväisten messujen aikana tarvittiin paljon talkooväkeä.

Jokimelontaa.

Pieni melontaretki Sonkajärvellä

Pohjois-Savon ja Kainuun rajamailla sijaitsee Sonkajärven kunta ja siellä Jyrkkäkosen museoitu rautaruukki. Ruukki käytti raaka-ainettaan järvimalmia toimien vuodesta 1835 aina vuoteen 1919.

Alavirtaan Ruukilta pääsee 30 kilometriä Nurmijoen koskireitille. Tsietsan kolmen naisen ryhmä suuntasi toukokuun lopussa kuitenkin ylävirtaan leppoisemmille vesille, Kiltuan ja Haajaisten järville.

Elina ja Kirsi.

30 kilometriä pitkä Volokin polku Jyrkän kylältä Susi-Kerviselle Rautavaaran kunnan rajalle seurailee osin Haajaisten järven rantoja. Nähtävyytenä polun ja järven yhtymäkohdassa avautuu Uuranholin rotkolaakso. Polku oli ainakin tänä kesänä hyvin huollettu ja soveltuu reippaalle kävelijälle tai polkujuoksijalle päiväretki-kohteeksi.

Kolmen päivän melontaretkellä pääosin pläkätyynillä järville ehdimme tutkailla rantoja, pikkujokia, ihmetellä ehkäpä Talvivaaran kivioksen rehevoittamia rantahetteikköjä, vaihtaa melon-

Uuranholi.

nan välillä jalkapatikkaan ja saunaa Savisaaren varustuvan pikkuruisessa saunassa. Ja ihastella alkukesän

luontoa! Läheltäkin löytyy uusia luontokohteita tutustuttavaksi!

Marjatta Nuutinen

Mistä taivas alkaa?

Jarno Jääskeläinen

Kämppätoimikunnan "nuorukaisen" huomioita

Useamman vuoden jo olen kämppätoimikunnassa ollut mukana ja osaltani osallistunut talkoisiin hiukan eri tavalla, kun työelämä rajoittaa vielä.

Olin mukana Talaksen uuden soutuveeneen viemessä ja samalla reissulla pääsi mukavan kokoista taimenta väsyttämään Talasjärven päässä, mutta sepä päätti jäädä kasvamaan vielä.

Venhoa viemässä oli sopivan kokoinen sakkii ja vuorotellen vetämällä ei paitakaan pahasti kastunut. Ja Sirpa oli oikeinkin makoisat pannukahvit keitellyt. Ja silloinen kämppäisäntä **Erkki Maunun** esitteli paikat isännän elkein kuten asiaan kuuluu.

Seuraava mökkiin tutustuminen oli sitten viime kesänä, kun tuli kämppäisännäl-

tä pyyntö josko onnistuisi kamiinan vienti ja asennus Kiiisan kammiin vanhan tilalle.

Oli talkooviikolla huomattu, että vanha oli haljennut ja uusi tilattu Karigasniemen Tenohallille. Ja kun itse olin viime kesän täällä Ivalossa etätöissä ja lomalla niin hiukka asioita järjestelemällä se hän onnistui.

Serkkupoika sattui olemaan lomilla Karigasniemellä kotipaikallaan niin siitä lainasimme heidän mönkijää ja kärryä ja Tenohallilta kaminalavoille ja kohti Dalvadasta.

Olikin oikein mukava päivä kelien puolesta ja reittivalintamme ylös mökille ei se helpoin, niin saimme myös kunnan maastoajoa kaupan päälle

Kamiinan asennushan oli sitten helppo homma ja

ihastelimme saunaa ja paikkaa muutenkin. Alaspäin sitten osasimme mennä jo helpompaa reittiä.

Talas ja Kiisa saivat kyllä olla isommalla käytöllä, kun ovat molemmat perinteisiä pienen vaivan vaativia paikkoja. Ollaankohan me tultu liian mukavuuden haluisiksi vai mikä lie sitten syynä?

Samoin ihan perusjutut mökkien käytössä tuntuu olevan hukassa. Periaatehan pitäisi olla, että vähintään yhtä hyvässä kunnossa jättää paikan kuin se oli tullessa. Mieluiten vielä vähän plus-saa.

Ainakin nyt puita sisälle jos käyttänyt ja roskat mielusti mukanaan lähimpään molokkiin. Mietti miltä itsestä tuntuisi tulla ehkä vähän väsyneenä mökille ja

huomata, että ei ole puita, paikat on likaisena ja muutenkin on kuin sopulilauma olisi pyörinyt joka paikassa!

Se muiden huomioon ottaminen, kun ei nykyään ole niin itsestään selvää enää näissäkään piireissä. Sama periaate, kuin autiotupien kanssa toimii parhaiten näissä Tunturiladunkin mökeissä, kun mehän toimikunta tahi kukaan muukaan niitä siivoile sen jälkeen, kun varaus on loppunut.

Mutta oikein mukavaa syksyä, kun lehti syyskuussa ilmestyy. Poimikaahan sienet ja marjat talven varalle. Ja muistakaa aina välillä pysähtyä kulkiessanne ja nauttia hiljaisuudesta.

Ivalossa 21.7.2025
Jarno Jääskeläinen

Uusi kamiina paikallaan.

Tunturiladun syyskokous

3.-5.10.2025 Varala, Tampere

(Varalankatu 36, 33240 Tampere / www.varala.fi / info@varala.fi / puh. 03 2631 111)

OHJELMA

Perjantai:

18.00 Majoittautuminen ja vapaata oleskelua
20.00–20.30 Iltapala

Lauantai:

7.30–9.00 Aamiainen
9.30 Lipunnosto
10.00 Hallituksen keskustelutunti
11.00–12.30 Kokous 1.5 h
12.30– Lounas
14.30–15.30 Kotakorven luento
17.00–18.00 päivällinen
18.30 Susiaiset
20.00–20.30 Iltapala

Vapaata seurustelua

Sunnuntai:

7.30–9.00 Aamiainen
9.00 Susien kokous
10.00 Sähköiset kartat luento ja maastoharjoitus
12.30 Lipunlasku
12.35 Lounas

Huoneiden luovutus (klo 12.00)

ITSEPALVELUKIRPPUTORI JÄRJESTETÄÄN, MIKÄLI MYYJIÄ ILMAANTUU PAIKALLE

Lauantai luento – Kerttu Kotakorpi

Tietokirjailija, meteorologi ja Ylen luontotoimittaja

ILMASTONMUUTOS RETKEILYN NÄKÖKULMASTA

Ilmasto on valtavassa myllerryksessä ja se näkyy jo Suomen luonnossa – lyhenevänä talvena ja köyhtyvänä luontona. Erityisen haavoittuva on kylmään sopeutunut Lapin luonto. Millaisia muutoksia ilmastossa on tapahtumassa ja miten ne vaikuttavat ainutlaatuisen pohjoiseen luontoomme sekä neljään vuodenaikaamme?

Sunnuntain luento

SÄHKÖISET KARTAT

Maastokartta, Karttaselain ja Oruxmaps mobiilikarttaohjelmien esittely ja harjoitus maastossa. Tutustutaan käytännössä eri karttasovelluksiin retkeilyn tukena. Tilaisuudessa saa opastusta sovellusten peruskäyttöön. Oruxmaps on sovelluksista ainoa, johon saa ilmaiset Suomen maastokartat offline-versiona, joka toimii ilman verkkoyhteyttä. Muissa sovelluksissa offline-kartat on maksullinen lisäpalvelu.

OSALLISTUMINEN JA MAJOITTUMINEN:

Majoituspaketit sisältävät osallistumismaksun, ohjelman sekä majoituksen ruokailuineen (aamupala, lounas, päivällinen ja iltapala).

Hinnat eri majoitusvaihtoehdoilla:

PE-SU	
Majoitus 1 hengen huoneessa	280 €
Majoitus 2 hengen huoneessa	200 €
Majoitus 3–4 hengen huoneessa	180 €
Majoitus matkailuautossa	120 €
LA-SU	
Majoitus 1 hengen huoneessa	170 €
Majoitus 2 hengen huoneessa	130 €
Majoitus 3–4 hengen huoneessa	120 €
Majoitus matkailuautossa	100 €

Osallistumismaksu ilman ruokailuja 20 €

Osallistuminen maksettava ilmoittautumisen yhteydessä, jolloin ilmoittautuminen katsotaan sitovaksi. Majoitushuoneet jaetaan ilmoittautumisjärjestyksessä. Yhden ja kahden hengen huoneita on rajallinen määrä. Järjestäjä pitää oikeuden järjestellä majoituksia.

MAKSU SUORITETAAN Tunturikerho Kolbma Ry:n tilille: TSOP FI82 5730 0820 3935 40 viitteellä: 3036

Kuvat: Harri Ahonen

Muistathan ilmoittautumisen yhteydessä kertoa mahdolliset ruokarajoitteesi ja toiveesi majoituskavereistasi.

ILMOITTAUTUMINEN MA 22.9.2025 MENNESSÄ: kolbma@tunturilatu.fi

LISÄTIETOJA: Erka Ikonen, p. 044 3645 505 / eikonen@iki.fi

KOKOUSKUTSU

Tunturilatu ry:n sääntömääräinen kevätkokous pidetään 4.10.2025 klo 11.00–12.30 Tampereella, Varalan Urheiluopistolla, Varalankatu 36, 33240 Tampere

Kokoukseen voi osallistua myös etänä. Etäosallistuvien tulee ilmoittautua 22.9.2025 mennessä osoitteeseen: hallitus@tunturilatu.fi

Kokoukseen osallistuville lähetetään tarkemmat tiedot kokoukseen osallistumisesta liitteineen 26.9.2025.

Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat.

Kokouksessa käsiteltäväksi tarkoitettua asiasta on tehtävä kirjallinen esitys hallitukselle viimeistään kaksi viikkoa ennen kokousta.

Tervetuloa! Tunturilatu ry Hallitus

ETÄKOKOUSTAJAN OHJE

Kokous on avoin kaikille Tunturiladun jäsenille. Kaikille osallistujille myönnetään myös puheoikeus. Äänioikeus on vain niillä kokousedustajilla, jotka ovat ilmoittautuneet etukäteen kokouskutsussa mainitulla tavalla. Kokoukseen voi osallistua yhteisellä yhteydellä (esim. kerhoittain), mutta jokaisen kokoukseen osallistuvan on kuitenkin ilmoitauduttava kokousedustajaksi henkilökohtaisesti. Kokouksen esityslistan asiat esitellään hallituksen toimesta. Esittelyn jälkeen asiasta käydään yleiskeskustelua, jonka jälkeen tehdään päätös. Yleiskeskustelun aikana voi pyytää puheenvuoron ja esittää kysymyksen, kommentin tai tarkennuksen asiaan. Käsitteilyn pohjana on aina hallituksen esitys, joka on toimitettu kokousmateriaalien mukana ennen kokousta. Ennen kokousta kokousedustajien on tärkeää tutustua materiaaleihin ja muodostaa oman kantansa päätösoisoihin. Mikäli yleiskeskustelussa esille nousee vastaesitys, on se syytä sanoa selvästi. Vastaesitys vaatii kannatusta, jonka jälkeen kokouksella on kaksi päätösesitystä, joiden välillä päätös tehdään. Päätöksentekovaiheessa voidaan tarvita äänestystä.

Kokouksessa asiat ratkaistaan yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Tämä tarkoittaa sitä, että kaikki ehdotukset ovat äänestyksessä yhtä aikaa ja eniten ääniä saanut vaihtoehto valitaan. Äänten mennessä tasan ratkaisee kokouksen puheenjohtajan ääni. Ennen varsinaista äänestystä voidaan suorittaa koeäänestys, esimerkiksi kädennostoäänestyksenä.

Kokoukseen osallistujalla tulee olla pääsy Google Meet-sovellukseen. Tämä toimii myös nettiselaimella, joten ohjelmaa ei tarvitse asentaa omalle koneelle. Lisäksi osallistujalla tulee olla hyvin toimiva ja testattu mikrofoni ja kaiutin. Web-kameran käyttö on suotavaa henkilöllisyyden toteamiseksi.

PETIPAIKKAVARAUKSIA 2025 / 2026

Tilanne 23.7.2025

VANHA KÄMPPIÄ (10+4 paikkaa)
 22.8.–23.8. Jäsenvaraus (11/14)
 6.9.–13.9. Alppas (14/14)
 13.9.–20.9. Kumpe (14/14)
 9.10.–11.10. Jäsenvaraus (1/14)
 11.10.–18.10. Jäsenvaraus (14/14)
 18.10.–20.10. Jäsenvaraus (1/14)

2026
 28.3.–4.4. Logi (14/14)
 30.5.–6.6. Kämppätoimikunta/ talkoot (14/14)
 18.7.–25.7. VaVa (14/14)
 5.9.–12.9. Logi (14/14)

SUSI-OSKARI (5 paikkaa)
 1.9.–13.9. Jäsenvarauksia (5/5)
 13.9.–20.9. Kumpe (5/5)
 20.9.–26.9. Jäsenvaraus (1/5)
 10.10.–17.10. Jäsenvaraus (5/5)

2026
 16.3.–1.4. Jäsenvarauksia (5/5)
 4.4.–9.4. Jäsenvaraus (1/5)
 30.5.–6.6. Kämppätoimikunta/ talkoot (5/5)
 18.7.–25.7. VaVa (5/5)

KOIRA-OSKARI (5 paikkaa)
 6.9.–13.9. Jäsenvaraus (5/5)
 13.9.–20.9. Kumpe (5/5)
 20.9.–27.9. Jäsenvaraus (5/5)

2026
 16.3.–21.3. Jäsenvaraus (2/5)
 21.3.–28.3. Jäsenvaraus (5/5)
 28.3.–30.3. Jäsenvaraus (2/5)
 30.3.–2.4. Jäsenvarauksia (4/5)
 2.4.–6.4. Jäsenvaraus (2/5)
 6.4.–11.4. Jäsenvaraus (1/5)
 30.5.–6.6. Kämppätoimikunta/ talkoot (5/5)
 18.7.–25.7. VaVa (5/5)

Ajan tasalla olevat petipaikkavaraukset löytyvät verkkosivuilta kämppien varauskalentereista tunturilatu.fi/lapin-kampat/petipaikkavaraukset

SUSI-KIIISA (8 paikkaa)
 25.8.–1.9. Jäsenvaraus (8/8)
 1.9.–6.9. Jäsenvaraus (2/8)
 6.9.–13.9. Owla (8/8)

2026
 6.6.–13.6. Kämppätoimikunta/ talkoot (8/8)

SUSI-TALAS (10 paikkaa)
 15.8.–17.8. Jäsenvaraus (2/10)
 23.8.–29.8. Jäsenvaraus (6/10)
 30.8.–6.9. Tsietsa (10/10)
 6.9.–13.9. Logi (10/10)
 13.9.–17.9. Njalla (10/10)
 27.9.–4.10. Jäsenvaraus (10/10)
 4.10.–5.10. Ivalon Latu (10/10)

2026
 13.6.–19.6. Kämppätoimikunta/ talkoot (10/10)

AIHKIN VARAUKSET

16.8.–26.8. Jäsenvarauksia
 29.8.–13.9. Jäsenvarauksia
 13.9.–20.9. Kumpe
 22.12.–1.1. Jäsenvarauksia

2026
 1.1.–6.1. Jäsenvaraus
 17.1.–21.1. Jäsenvaraus
 21.2.–19.4. Jäsenvarauksia
 29.5.–6.6. Kämppätoimikunta/ talkoot (5/5)
 15.6.–23.6. Jäsenvaraus
 17.7.–25.7. VaVa (5/5)

VARAUSTEN PERUUTUSEHDOT:

- Peruutuksen tapahtuessa aikaisemmin kuin 14 vuorokautta ennen varatun ajan alkua, varauksesta ei peritä maksua.
- Peruutuksen tapahtuessa 7–14 vuorokautta ennen varatun ajan alkua, maksu on 1/3 varatun ajan maksusta.
- Peruutuksen tapahtuessa alle 7 vuorokautta ennen varatun ajan alkua, maksu tulee suorittaa kokonaisuudessaan.

ALUE- JA AVAINMAKSUT 2025

(Vuoden 2026 maksut päätetään syyskokouksessa 4.10.2025)

Kiinteistöjen aluemaksut (koskevat myös päiväkäyntejä jos käyttää palveluja): tunturilatu.fi/lapin-kampat/tukikohtien-kayttomaksut

Aluemaksut suoritetaan kämpissä oleviin lippaisiin tai kämpän viitenumerolla Tunturiladun tilille **F111 4108 0010 3176 86**.

• **Susikyry (viite 5050)** jäsenet 10 €/vrk/hlö, ei-jäsenet 15 €/vrk/hlö

• **Susi-Kiisa (viite 7090)** jäsenet 7 €/vrk/hlö, ei-jäsenet 10 €/vrk/hlö

• **Susi-Talas (viite 6020)** jäsenet 7 €/vrk/hlö, ei-jäsenet 10 €/vrk/hlö

• Aluemaksua ei peritä alle 12-vuotiailta lapsilta.

Viikkomaksut (koskee koko kämpän varaamista 6-7 vuorokautta):

• **Susikyry vanha kämppiä** 600 € (viite 5050)

• **Susi-Oskari** 250 € (viite 5050)

• **Koira-Oskari** 250 € (viite 5050)

• **Susi-Kiisa** 280 € (viite 7090)

• **Susi-Talas** 350 € (viite 6020)

Koko kämpän varaus 1–5 vrk vuorokausihinnalla (=jäsenen aluemaksu x kämpän paikkamäärä x vuorokausimäärä)

• **Susikyry vanha kämppiä** 100 €/vrk (viite 5050)

• **Susi-Oskari** 50 €/vrk (viite 5050)

• **Koira-Oskari** 50 €/vrk (viite 5050)

• **Susi-Kiisa** 56 €/vrk (viite 7090)

• **Susi-Talas** 70 €/vrk (viite 6020)

Aihki (viite 8060)

vuokra **33 €/vrk/koko mökki**.

Susikyryn autonlämmitystolppien käyttö 2 €/lämmityskerta (4 tuntia).

- Auton lämmitystolppien käyttömaksu maksetaan joko Tunturiladun tilille **F111 4108 0010 3176 86 (viite 5050)** tai Pekan Oskarin eteisessä olevaan lippaaseen ja merkitään sähkön käyttäjän nimi samassa paikassa olevaan vihkoon.

Kämppien järjestyssännöt löytyvät verkkosivuilta kunkin kämpän kohdalta esim. tunturilatu.fi/lapin-kampat/susikyry, **Aihkin käytössännöt** kohdasta tunturilatu.fi/lapin-kampat/aihki

Kämppäavaimet

- Kämppäavaimen lunastusmaksu on **130 €**. Avaimen palautuksen tapahduttua maksua ei palauteta.
- **Avainanomuslomake** samoin kuin **Kämppien avain- ja käytössännöt** löytyvät verkkosivuilta kohdasta tunturilatu.fi/lapin-kampat/kamppaavaimen-lunastus

VARAUSTENHOITAJA SEKÄ AVAINANOMUKSET JA -PALAUTUKSET:

Sirpa Alapuranen, p. 050 597 5811, Vallikatu 5–7 A4, 02650 Espoo [sirpa.alapuranen\(at\)luukku.com](mailto:sirpa.alapuranen(at)luukku.com), [varaukset\(at\)tunturilatu.fi](mailto:varaukset(at)tunturilatu.fi)

TUNTURILADUN RETKIMUISTIO

30.8.–6.9. Ruskavaellus Hammastunturin erämaahan (Kolbma) Lisätiedot Kolbman nettisivuilla ja ilmoittautumiset Heikki Numminen, [heikki.numminen\(a\)finnet.fi](mailto:heikki.numminen(a)finnet.fi).

6.–13.9. Syyskerho

Susi-Kiisalla (Owla) Owlän syyskerho viettäme Susi-Kiisalla ja teemme parin päivän retken Norjaan Rastekaisan tunturille. Ilm. 20.8. menn. Hannu Liljamolle, p. 044 322 3646 tai [hannu.liljamo\(at\)gmail.com](mailto:hannu.liljamo(at)gmail.com).

6.–13.9. Ruskavaellus Muotkatunturien alueelle

(Kavtsi) Tarkemmat tiedot tulossa vuoden toisessa Väärtissä ja TL / Kavtsin nettisivuilla. Lisätiedot Juha Kelkka, [juhake1960\(a\)gmail.com](mailto:juhake1960(a)gmail.com), p. 050 528 4539.

13.–20.9. Ruskapatikka (Kumpe) Vaelletaan leppoisalla tyylillä Ylläs-Pallas retkeilyreitillä Peurakaltiosta Susikyryön, matka yht. 70 km. Yöpyminen pääosin teltoissa, autiotuvissa. kodassa. Kustannuksia bussimatkasta ja Susikyryön majoituksesta n. 110€. Ilm. 1.8. menn. Onni Voutilaiselle, p. 050 365 6138, [onskiv\(a\)gmail.com](mailto:onskiv(a)gmail.com).

20.9. Taivalkoskella kävely Jokijärvelle Kalle Pääntalon kodin portille

(Owla) Lähde kanssamme retkeilemään Taivalkoskella Jokijärvelle Kalle Pääntalon kodin portille. Ilm. 15.9. menn. Hannu Liljamolle, p. 044 322 3646 tai [hannu.liljamo\(at\)gmail.com](mailto:hannu.liljamo(at)gmail.com).

27.–28.9. Syksyinen retki Kiteenjärven autiotuvalle (Tsietsa) Polkuretkeilyä omin majoittein Juuassa. Kokoontuminen Kiteenpurolle Tervavaaran tien risteyksessä 27.9. klo 10. Tied. ja ilm. 21.9. mennessä Marjatta Nuutiselle p. 040 722 0630 tai marjatta.nuutinen@gmail.com

5.–11.11. Rökkpäviikko

Kilpisjärvellä (Owla) Lähdemme loppuvuoden maisemia katsomaan ja kävelemään Kilpisjärvelle. Majoitumme Kilpisjärven Biologisella asemalla. Retkeilemme myös Norjan puolella mm. Skibottenissa Hengenin putouksella. Ilm. 20.9. menn. Hannu Liljamolle, p. 044 322 3646 tai [hannu.liljamo\(at\)gmail.com](mailto:hannu.liljamo(at)gmail.com).

7.–9.11. Perinteinen rospuuttoajan viikonloppuretki Arktinen hysteria jossain päin Pirkanmaata.

(Kolbma) Kohde tarkentuu syksyn aikana. Tiedot Kolbman tapahtumakalenterissa syyskuussa.

13.12. Liukulumikenkäilyä (Owla) Lähde kenkäileen liukulumikengillä kanssamme johonkin. Päätämme kohteen joulukuussa. Ilm. 10.12. menn. Hannu Liljamolle, p. 044 322 3646 tai [hannu.liljamo\(at\)gmail.com](mailto:hannu.liljamo(at)gmail.com).

2.–8.1.2026 Talvivaellus

Korvatunturille (Tsietsa) Kaamosajan hiihtovaellus Korvatunturia kohti. Aiempi kokemus talvivaelluksista on tarpeen. Reitti tarkentuu myöhemmin. Tiedustelut ja ilmoittautuminen 14.12. mennessä Reijo Hyvönen p. 0400 340 411 tai rhyvonen0@gmail.com.

HUOM. Tapahtumat löytyvät myös Tunturiladun verkkosivuilta olevasta tapahtumakalenterista!

Yritetään saada vastinetta retkien järjestäjille. Yksi parhaista palautteista on runsas osallistuminen. Huomioi myös mahdolliset yhteiskuljetukset retkikohteisiin. Niitä kannattaa tiedustella, vaikka kohteena on "omat polut" retkikohteen suunnassa.

Tunturilatu-lehden 4/2025 retkimuistioon julkaistavaksi tarkoitettu aineisto tulee toimittaa viimeistään 28.10.2025 osoitteella osatu7997@gmail.com Verkkosivuille kerhot päivittävät itse tulevat tapahtumat ja ilmoittavat tiivistetyt tiedot myös lehden retkimuistiota varten.

Nuvvuksen rukoushuone sijaitsee Tenojoen rannalla, Nuvvuksen kylällä.

Utsjoella oli juuri aloittanut uusi kirkkoherra, Anu Sorjonen. Anu toivotti meidät lämpimästi tervetulleeksi.

Messu oli kaksikielinen, suomen- ja saamenkielinen. Tässä tuttu virsi suomenkielisestä virsikirjasta virsi 135 – Jumala loi auringon, kuun.

Rukoushuone oli aivan täynnä. Paikalla oli kyläläisiä, rippikoululaisia ja muutamia retkeilijöitä. Myös kyläläiset toivoivat, että Susi-Kiisasta osallistuttaisiin useamminkin Nuvvuksen kylällä järjestettyihin tapahtumiin, kuten messuihin, joita on noin kolme kertaa kesässä.

Uutisissa kertoivat, että Ke-von reitit suljettu, mm. tulvivien jokien takia. Ihmettelin tätä uutista. Kuvassa Nilijoki, jonka pääsi kuivin jaloin ylittämään.

On aivan ihanaa, että ihmiset lahjoittavat tavaroitaan eteenpäin, mutta jossain menee raja. Susi-Kiisassa olisi ehdottomasti karsittava ylimääräistä (vaikkakin käyttökelpoista) tavaraa pois. Mielestäni 20 patalappua on liikaa. Myös tuikkukynttilöitä on varmasti seuraavaksi kymmeneksi vuodeksi.

Viikolla alkoi tulla WhatsAppiin juhannustoitoksia. Tässä meidän juhannus lumiukko.

Giisajävi ja Susi-Kiisa Nuvvosskaidin rinteeltä kuvattuna.

Uuvana, sitkeä ja äärimmäisen kylmänkestävä avotunturin pieni kukka.

Niin kaunista, niin herkkää! Kauneimmat asiat löytyvät aivan meidän vierestä, kun vain osaamme katsoa.

Vihttan kerhoviikolla Kiisalla mentiin juhannusta kohti

Keskiyön auringonsäteet Gáimmoáivin rinteellä. Valokeilassa näkyy Nuvvuksen Áilegagsen radiomastot, ja niiden takana kohoaa Norjan puolella oleva Rásttigáisa korkeuksiin.

Giisajävi ilta-auringossa. Kuva otettu Susi-Kiisan saunan laiturilta. Juhannusviikolla Vihttan kerhoviikolla vesi oli virkistävää.

Nuvvus Áilegas huiputettu. Kuvassa litu, Pekka ja litun koira, Ava.

litu, Jouni ja Ava Nuvvosskaidilla. Taustalla Tenojoki ja Norjan tunturit.

Jääleinnikkejä tunturin kupeessa. Nämä olivat Norjan puolella, minne myös teimme retken.

Tunturin tuulussa kukkii sielikkö – hennon vaaleanpunainen, mutta sitkeä kuin pohjoisen kesä itse. Nämä ovat Gáimmoáivi tunturin kupeessa.

Punakuiiri maastossa. Näitä ei aivan jokapaikassa tapaa. Pesimäalueet Suomen pohjoisimmassa Lapissa. Silmälläpidettävä laji. Punakuiiri tekee maailman pisimmän tauottoman muuttolennon – jopa yli 11 000 km Alaskasta Uuteen-Seelantiin. Suomeen nämä tulevat Länsi-Euroopan rannikolta.

Susi-Kiisan pihamaan linnunpönttö oli myös varattuna koko kesän. Kiireinen Leppälintu ruokkii poikuettaan.

Lähdön hetki. Lapin tiira kävi vielä tervehtimässä kun olimme lähdössä taas Pohjanmaalle.

Tenojoki.